ТЕКСТ: Мария Паунова

Българското мислене в чешкия език на Валентин Попов

НА 12 ЮНИ, В ТЕАТЪР „NA PRÁDLE“ В ЦЕНТЪРА НА ПРАГА, ИЗДАТЕЛСТВО „LITERÁRNÍ SALON“ ОРГАНИЗИРА КРЪЩАВКА, СВЪРЗАНА С ЛИТЕРАТУРНО ЧЕТЕНЕ, НА КНИГИТЕ СИ, ИЗДАДЕНИ ПРЕЗ ПОСЛЕДНАТА ГОДИНА. ДО ДВЕТЕ СТИХОСБИРКИ БЕШЕ ПОСТАВЕНА **КНИГАТА НА ХУДОЖНИКА ВАЛЕНТИН ПОПОВ „BÝVALÝ CIZINEC“** („БИВШ ЧУЖДЕНЕЦ“).

Книгата е сборник на афоризми – записки, които Валентин Попов започва да води през 1985 г. „В началото пишех и на чешки и на български език, след това дойде момент, в който започнах да пиша само на чешки. Въпреки, че за много неща разсъждавам с моята българска глава, от 10 – 15 години пиша на чешки – затова книгата се казва „Бивш чужденец“. Обогатен съм от това, че живея в Чехия. Като българин – наблюдавам чешкия начин на живот отстрани, а същото важи и обратно – наблюдавам живота в България от Чехия. И в двата случая гледам нещата отвън, под известен ъгъл.“ Чувстваш ли се чужденец? „Както казва името на книгата – „бивш чужденец“.

Редактор на книгата е Мартин Хоуска. Защо е дал съгласието си? „Защото текстовете са интелигентни. Ако не бяха, ако не ми харесваха – за нищо на света нямаше да приема. Знаеш, че страдам от ергофобия, което е патологичен страх от работа (усмихва се). Работя само когато ми е забавно. Или не правя нищо!“

Послесловът към книгата е дело на Томаш Поулик. „Удивен съм от умението на Валентин да се впечатлява от неща, които ние дори не забелязваме – споделя той. – Като перфорирането на билетче в градския транспорт, което го кара да размишлява над свободата на личността.

„Мисли като чужденец“ – казва Томаш Поулик. „Не – контрира Мартин Хоуска. – Мисли като интелигентен човек – а за това няма граници.“ ■

Още едно заглавие в библиотеката на Института

НА 14 ЮНИ, БИБЛИОТЕКАТА НА БЪЛГАРСКИЯ КУЛТУРЕН ИНСТИТУТ СЕ СДОБИ С НОВО ЗАГЛАВИЕ. ТОВА СТАНА СЛЕД КАТО НОВОИЗЛЯЗЛАТА НА БЪЛГАРСКИ ЕЗИК КНИГА „КОМПАНЬОНЪТ“, НА СЛОВАШКИЯ АВТОР МИХАЛ ХВОРЕЦКИ, БЕШЕ ПРЕДСТАВЕНА В ГАЛЕРИЯТА НА ИНСТИТУТА. **ОТ БЪЛГАРИЯ Я ДОНЕСЕ НЕЙНИЯТ ПРЕВОДАЧ – АСЕН МИЛЧЕВ, КОГОТО МНОГО ДОБРЕ ПОМНИМ КАТО БИВШ ЧЛЕН НА ЕКИПА НА ИНСТИТУТА.**

Романът излиза от печат в издателство „Нов Златорог“. Автор е младият, но изключително успешен словашки писател Михал Хворецки. Значителна част от събитията в романа се разиграват в Прага, а политическата и социално-икономическата обстановка в него се отнасят до бивша Чехословакия.

„Онова, което ме заинтригува беше, че книгата рисува промените в 1989 г. през погледа на едно дете – сподели Асен Милчев. – Михал Хворецки е автор, когото мнозина биха определили като контроверсен и старото поколение често го приема с недоволство, защото си позволява да описва неща, които дълги години са били табу – като хомосексуалността например. За Хворецки обаче всичко това е само фон, на който описва историческата действителност и показва своите виждания.“

В оригинал книгата има друго заглавие – „Eskorta“. „На словашки – поясни Асен Милчев промяната на заглавието, – освен значението, което думата има и на български, т.е. ескортираща служба на високопоставени лица, означава и служба за придружители. Затова реших, че „Компаньон“ много по-добре отразява съдържанието на романа. Авторът прие предложението ми.“

Книгата все още не е била представена официално в България. Първото й представяне е било в Братислава и неин кръстник е бил българският посланик там, Маргарита Ганева. Кръщавката не е станала с вино, а с пръснати върху книгата цветчета от роза – „патент“ на Българския културен институт там. „Мисля, че е много по-красиво, отколкото с вино – убеден е Асен Милчев. – Освен това сигурно ще ме заболи сърцето, ако видя, че поливат книгата с вино. Не заради виното, а заради книгата!“■